

Verrekenproces 1-november maatregel Wet wijziging woonplaatsbeginsel

Versienummer: 1.0

Datum: 4-2-2022

KETENBUREAU

I-SOCIAAL DOMEIN

Wijzigingsbeheer

Datum	Versie	Bewerker	Wijzigingen
24-1-2022	0.1	Ketenbureau iSD	Eerste conceptversie opgesteld door Matthias Stout en Rinko Huisman
27-1-2022	0.2	Ketenbureau iSD	Tweede conceptversie n.a.v. bespreking met Truus Vernhout
4-2-2022	1.0	Ketenbureau iSD	Definitieve versie na review door het landelijk projectteam implementatie woonplaatsbeginsel voor jeugdzorg

Colofon

Ketenbureau i-Sociaal Domein
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

4-2-2022

Inhoud

Inleiding	4
Aanleiding	4
Status handreiking	4
1 Wat houdt de 1-november maatregel in?	5
2 Welke acties vraagt de 1-november maatregel van gemeenten?	6
2.1 Latende gemeente	6
2.2 Verantwoordelijke gemeente	6
3 Hoe ziet de verrekening van de 1-november maatregel eruit?	8
3.1 Met wie vindt verrekening plaats?	8
3.2 Waarover vindt verrekening plaats?	8
3.3 Hoe vindt verrekening plaats?	8
3.4 Wanneer vindt verrekening plaats?	9
3.5 Aan welke gemeente dient de zorgaanbieder de '1-november' productie te verantwoorden?	10
3.6 Heeft de 1-november maatregel consequenties voor de accountantscontrole?	10
Bijlage: Verrekenproces 1-november maatregel	12

Inleiding

Aanleiding

Per 1 januari 2022 is de Wet wijziging woonplaatsbeginsel in werking getreden. Indien van toepassing, was het de bedoeling dat jeugdigen vóór deze datum door de latende aan de verantwoordelijke¹ gemeente overgedragen zouden worden. In de praktijk bleek dit niet (altijd) gelukt te zijn. Om die reden zijn bestuurlijke afspraken gemaakt om een overgangsperiode voor het eerste half jaar van 2022 te realiseren, de zogenoemde '1-november maatregel'.

Deze handreiking bevat handvatten voor het verrekenproces tussen de gemeenten naar aanleiding van de 1-november maatregel. Tegelijk gaat deze handreiking in op de implicaties hiervan voor (de controle van) de verantwoording tussen de zorgaanbieder en de gemeente.

Status handreiking

Deze handreiking is in nauw overleg met het landelijk projectteam 'Implementatie woonplaatsbeginsel Jeugd' tot stand gekomen en is gericht op een passende, zorgvuldige en vlotte afwikkeling. Mochten zich rondom de verrekening onverhoopte knelpunten voordoen, neem dan contact op met het Meldpunt Wpb. Alsdan zullen oplossingen worden gezocht.

¹ Voor de leesbaarheid gebruikt deze handreiking de term 'verantwoordelijke' gemeente. In de volksmond wordt veelal gesproken over latende en ontvangende gemeente. Met de verantwoordelijke gemeente bedoelt deze handreiking de gemeente die de gegevens van de jeugdige ontvangen heeft en akkoord is met de overdracht.

1 Wat houdt de 1-november maatregel in?

De 1-november maatregel ziet erop toe dat, ook wanneer de overdracht van de jeugdige nog niet is afgerond, er toch een gemeente is die de zorg aan deze jeugdige (voor) financiert. Hiermee voorkomen partijen dat jeugdigen tussen wal en schip vallen.

Zorgaanbieders kunnen met deze afspraken de zorglevering ook na 1 januari 2022 continueren. De 1-november maatregel stopt per 1 juli 2022.

De volgende afspraken zijn gemaakt:

- Voor alle jeugdigen van wie de gegevens vóór 1 november 2021 door de latende gemeente zijn aangeleverd, wordt de verantwoordelijke gemeente voor wie die gegevens bestemd waren, vanaf 1 januari 2022 verantwoordelijk, tenzij deze voor 1 november al had laten weten niet verantwoordelijk te zijn. In dat geval blijft de latende gemeente (vooralsnog) verantwoordelijk.
- Voor alle jeugdigen van wie de gegevens NIET voor 1 november 2021 zijn aangeleverd, blijft de latende gemeente verantwoordelijk totdat de overdracht is afgerond.

De 1-november maatregel is niet van toepassing op de situatie dat de overdracht van de jeugdige aan de verantwoordelijke gemeente reeds voor 1 januari 2022 is afgerond (dat wil zeggen de toewijzing is door de verantwoordelijke gemeenten verzonden). Dan hoeft immers geen verrekening plaats te vinden en declareert de zorgaanbieder de zorg vanaf 1 januari 2022 bij de juiste (verantwoordelijke) gemeente.

De beslisboom bij de 1-november maatregel helpt u eenvoudig te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is, blijft of wordt.

2 Welke acties vraagt de 1-november maatregel van gemeenten?

De Factsheet '1-november maatregel' geeft de benodigde acties weer. Deels dienden de acties reeds in 2021 plaats te vinden. Voor de volledigheid en de leesbaarheid zijn ook deze acties hieronder weergegeven.

2.1 Latende gemeente

De latende gemeente blijft (vooralsnog) verantwoordelijk voor een jeugdige van wie de gegevens niet voor 1 november 2021 zijn aangeleverd (in de transporttool) of van wie de verantwoordelijke gemeente voor 1 november 2021 aannemelijk heeft gemaakt niet verantwoordelijk te zijn voor deze jeugdige.

Concreet betekent dit het uitvoeren van de volgende stappen:

1. Verlengen van de huidige zorgtoewijzing tot 1 juli 2022.
2. Uitzoeken welke gemeente (daadwerkelijk) verantwoordelijk is.
3. Direct informeren van de zorgaanbieder/gecertificeerde instelling over de verantwoordelijke gemeente.
4. Wachten op een melding van de verantwoordelijke gemeente dat de overdracht rond is (toewijzing is verzonden).
5. **Verrekenen van de op dat moment betaalde facturen met de verantwoordelijke gemeente.**

De verantwoordelijkheid van de latende gemeente eindigt op het moment dat de overdracht aan de verantwoordelijke gemeente volledig is afgerond (na stap 4).

2.2 Verantwoordelijke gemeente

De 'ontvangende' gemeente wordt (al dan niet tijdelijk) verantwoordelijk voor een jeugdige van wie de gegevens door de latende gemeente voor 1 november 2021 zijn aangeleverd (in de transporttool), tenzij de 'ontvangende' gemeente voor 1 november 2021 bij de latende gemeente zijn verantwoordelijkheid voor deze jeugdige onderbouwd heeft afgewezen.

Concreet betekent dit het uitvoeren van de volgende stappen:

1. Direct accepteren van de jeugdige, zonder controle vooraf.
2. Afsluiten van een contract met de zorgaanbieder/gecertificeerde instelling vóór 31-12-2021:
 - a. zoveel mogelijk een al bestaande contractrelatie tussen 'ontvangende' gemeente en de betreffende zorgaanbieder gebruiken (optie 1 van de Keuzehulp contracteringsopties);
 - b. anders een 'light versie' van een maatwerkovereenkomst sluiten (optie 4 van de Keuzehulp contracteringsopties).
3. Sturen van een zorgtoewijzing met ingangsdatum 1-1-2022.
4. Uitzoeken of hij daadwerkelijk verantwoordelijk is en zo niet: uitzoeken welke gemeente wel verantwoordelijk is.
5. **Verrekenen van de betaalde facturen met de daadwerkelijk verantwoordelijke gemeente.**

Ad 4: Een 'ontvangende' gemeente hoeft het controleren van de overgedragen jeugdigen niet te onderbreken maar het is belangrijk dat de jeugdigen nu éérst worden geaccepteerd (stap 1), zonder het resultaat van die controle af te wachten. Zodat het contracteren van de aanbieder(s)

voor 1 januari is afgerond. Dit leidt weliswaar tot dubbel werk als daarna alsnog een overdracht moet plaatsvinden aan de daadwerkelijk verantwoordelijke gemeente, maar het is de enige garantie dat voor elke jeugdige vanaf 1 januari de zorgverlening kan worden gecontinueerd.

3 Hoe ziet de verrekening van de 1-november maatregel eruit?

Door de aangepaste werkwijze (de 1-november maatregel) is het mogelijk dat gemeenten in het begin van 2022 nog tijdelijk de (financiële) verantwoordelijkheid dragen over jeugdige(n) welke volgens het gewijzigde woonplaatsbeginsel een andere gemeente toebehoren. Op basis van de ministeriële regeling² kunnen gemeenten deze kosten met elkaar verrekenen (zie de dikgedrukte acties in het vorige hoofdstuk).

3.1 Met wie vindt verrekening plaats?

Uiteindelijk zal de daadwerkelijk verantwoordelijke gemeente de zorgkosten moeten dragen. Dit betekent dat de verantwoordelijke gemeente de aan zorgaanbieders vooruitbetaalde bedragen zal vergoeden aan de gemeente die tijdelijk de verantwoordelijkheid voor de jeugdige op zich had genomen vanaf 1 januari 2022. Een tijdelijk verantwoordelijke gemeente kan zijn (1) de latende gemeente of (2) de ontvangende gemeente voor zover het voor 1 november 2021 aangeleverde gegevens betreft en deze gemeente niet voor 1 november 2021 de overdracht heeft geweigerd. Voor de leesbaarheid gebruikt deze handreiking de term 'latende gemeente'.

Het initiatief tot verrekening ligt bij latende gemeente.

3.2 Waarover vindt verrekening plaats?

De verrekening vindt plaats over de in 2022 door de zorgaanbieder geleverde zorg die de zorgaanbieder aan de latende gemeente heeft gedeclareerd waarbij de latende gemeente de declaratie goedgekeurd en (vooruit) betaald heeft. Dit betreft de zorg aan de jeugdige waarvoor de latende gemeente in 2022 niet (meer) verantwoordelijk is.

Het te verrekenen bedrag is gelijk aan de door de latende gemeente voor de desbetreffende jeugdige goedgekeurde en betaalde declaraties met betrekking tot 2022. De onderbouwing van het te verrekenen bedrag vindt plaats middels een specificatie bij de factuur (zie hierna).

3.3 Hoe vindt verrekening plaats?

Verrekening vindt plaats middels een factuur van de latende gemeente aan de verantwoordelijke gemeente. Wanneer sprake is van verrekening voor meerdere overgedragen jeugdigen, dan verrekent de latende gemeente – ter voorkoming van administratieve lasten – zoveel als mogelijk middels een verzamelfactuur.

De factuur dient te voldoen aan de factuurvereisten. Op een kwalificerende factuur moeten de volgende gegevens zijn vermeld:

1. De datum uitreiking factuur;
2. Een opeenvolgend (uniek) factuurnummer;
3. Het btw-identificatienummer en het KvK-nummer van de latende gemeente;
4. De volledige naam en het volledige adres van zowel de latende als verantwoordelijke gemeente;
5. De omvang en aard van geleverde zorg;
6. De datum waarop de levering heeft plaats gevonden/is voltooid;
7. De maatstaf van heffing (ofwel de prijs) voor elk tarief, of elke vrijstelling, de eenheidsprijs exclusief btw;
8. Het toegepaste btw-tarief, dan wel de toegepaste vrijstelling (niet zijnde 0%);
9. Het te betalen btw-bedrag.

² Zie ook de ministeriële regeling waarin deze verrekening is geformaliseerd: [Staatscourant 2021, 45523](#)

Punt 5, 6 en 7 zijn te ondervangen met een verwijzing op de factuur naar een identificeerbare specificatie bij de factuur. De specificatie bij de factuur bestaat bij voorkeur uit een uittreksel van de in het iJW-berichtenverkeer goedgekeurde declaraties (als dit niet mogelijk is in een andere vorm, zoals een export vanuit een geautomatiseerde verplichtingenadministratie). Hierin is tenminste het volgende vermeld:

- Het BSN van de jeugdige waarop de zorglevering en declaratie betrekking heeft
- Periode waarop de zorglevering betrekking heeft
- Het product dat is geleverd
- De hoeveelheid geleverde producten
- Het tarief van het geleverde product
- Het bedrag, zijnde de geleverde hoeveelheid maal het bijbehorende tarief

Met deze informatie kan de verantwoordelijke gemeente controleren of (de zorg voor) deze jeugdige inderdaad in de verrekening met de desbetreffende latende gemeente behoort opgenomen te zijn. Het tarief in de verrekening betreft het door de latende gemeente met de zorgaanbieder overeengekomen tarief.

NB: De latende gemeente neemt in de verrekening uitsluitend de goedgekeurde productie op. Dit borgt dat alleen die productie wordt verrekend waaraan ook een geldige en toereikende toewijzing ten grondslag ligt.

NB: Bovenstaande gaat ervan uit dat er geen verrekening plaatsvindt van administratie- of coördinatiekosten tussen de latende en verantwoordelijke gemeente.

NB: Aan latende en verantwoordelijke gemeente is het advies om expliciet in de administratie vast te leggen welke bedragen onder de 1-november maatregel vallen. Bijvoorbeeld met een specifieke boekingsomschrijving, factuurkenmerk of anderszins. Hiermee kan eenvoudiger de aansluiting worden gevonden tussen de kosten Jeugdwet in de jaarrekening, de goedgekeurde declaraties in het i-Jw berichtenverkeer en de door zorgaanbieders ingediende financiële productieverantwoording Jeugdwet.

3.4 Wanneer vindt verrekening plaats?

Gemeenten zijn gebaat bij snelle verrekening. Tegelijk geldt dat een zorgvuldig proces correcties achteraf kan voorkomen en bovendien administratieve lasten worden voorkomen wanneer de verrekening over individuele jeugdigen kan worden gebundeld. Deze bundeling vraagt er om dat de latende gemeente alle (of op zijn minst een belangrijk deel van de, zie hierna voor complexe gevallen) jeugdigen waarvoor met een verantwoordelijke gemeente verrekend moet worden in beeld zijn (is).

Bij toepassing van de afspraken in de 1-november maatregel kan de latende gemeente overgaan tot verrekening wanneer:

- De latende gemeente heeft uitgezocht welke gemeente verantwoordelijk is voor de door haar toegewezen jeugdigen.
- De verantwoordelijke gemeente de latende gemeente (tot 1 april bij voorkeur via de transporttool) heeft gemeld dat overdracht van de jeugdige naar de verantwoordelijke gemeente is afgerond. Dit betekent dat de verantwoordelijke gemeente met de zorgaanbieder een afspraak heeft gemaakt over de te leveren zorg in het kader van het

overgangsrecht zoals opgenomen in de Wet wijziging woonplaatsbeginsel (art. 10.1), veelal bevestigd middels een toewijzing (301-bericht) aan de zorgaanbieder.

- De zorgaanbieders de facturen bij de latende gemeenten hebben ingediend en deze door de latende gemeente zijn goedgekeurd.

Bij het opstellen van de 1-november maatregel is ervan uitgegaan dat het gros van de jeugdigen per 1 april 2022 is overgedragen. De overdracht van enkele complexe gevallen kan doorlopen tot uiterlijk 30 juni 2022 (let op: de transporttool gaat al per 1 april 2022 uit de lucht). Uitgangspunt is dat de latende gemeente met de verantwoordelijke gemeente verrekent zodra de bovenstaande punten zijn afgehandeld. De verwachting is dat de verrekening tussen gemeenten hiermee groten-deels voor de balansdatum ultimo 2022 is afgerond.

NB: Latende gemeenten kunnen met liquiditeitsissues te maken hebben waarbij snelle verrekening de voorkeur geniet boven bundeling van de verrekening (in een verzamelfactuur) over individuele jeugdigen. In die gevallen stemmen gemeenten dit onderling af.

NB: Bij de uitwerking van de centrale vraag van deze paragraaf is er in fiscaal opzicht van uitgegaan dat sprake is van een zogenoemde 'doorlopende dienst' van de latende gemeente aan de verantwoordelijke gemeente.

3.5 Aan welke gemeente dient de zorgaanbieder de '1-november' productie te verantwoorden?

De Wet wijziging woonplaatsbeginsel heeft tot een actualisatie geleid van het normen- en toetsingskader zoals deze is opgenomen in het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2021 (meest recente versie). Tegelijk geldt dat (zoals hierboven is gebleken) gemeenten niet (altijd) tijdig de overdracht van jeugdigen hebben kunnen afronden. Dit heeft ertoe geleid dat zorgaanbieders de declaraties op basis van de (verlengde) toewijzingen ook in 2022 aan de latende gemeente hebben verstuurd. De latende gemeenten hebben deze declaraties vervolgens (op basis van de (verlengde) toewijzingen) goedgekeurd en aan de zorgaanbieder betaald.

Deze werkwijze is conform de 1-november afspraak maar is afwijkend van het vigerende normen- en toetsingskader zoals opgenomen in het accountantsprotocol: het normen- en toetsingskader gaat ervan uit dat de zorgaanbieder declareert en verantwoordt aan de gemeente die (volgens het gewijzigde woonplaatsbeginsel) financieel verantwoordelijk is. Wanneer deze lijn gevolgd zou worden, levert dit echter veel administratieve lasten op (terugdraaien declaraties en opnieuw indienen en goedkeuren van declaraties). Tevens is het wenselijk dat de financiële productieverantwoording zoveel als mogelijk aansluit bij de door de gemeente goedgekeurde declaraties. Om die reden zal in het accountantsprotocol 2022 worden geregeld dat de zorgaanbieder de productie die onder de 1-november maatregel aan de latende gemeente is gedeclareerd ook aan de latende gemeente in de financiële productieverantwoording zal verantwoorden.

Deze aanvulling van het accountantsprotocol ondervangt overigens niet alleen de 1-november maatregel maar ook de 'as-is' optie in de Keuzehulp contracteringsopties.

3.6 Heeft de 1-november maatregel consequenties voor de accountantscontrole?

Voor wat betreft de controle van de financiële productieverantwoording Jeugdwet 2022 door de accountant van de zorgaanbieder worden geen relevante consequenties onderkend vanwege de in paragraaf 3.5 genoemde aanvulling van het accountantsprotocol 2022.

Met betrekking tot de accountantscontrole van de latende en verantwoordelijke gemeente is van belang dat de verrekening (inclusief de interne controles daarop) adequaat is gedocumenteerd.

Afhankelijk van de omvang (en daarmee de relevantie voor de controle) zal de accountant van de gemeente deze documentatie bij zijn controle betrekken. De verwachting is dat de accountant hierbij ook de aansluiting zal zoeken tussen de kosten Jeugdwet in de jaarrekening, de door de gemeente goedgekeurde declaraties en de door zorgaanbieders ingediende financiële productie-verantwoording Jeugdwet. Zoals hierboven reeds vermeld, is derhalve aan te bevelen om in de gemeentelijke administratie expliciet zichtbaar te maken welke bedragen betrekking hebben op de verrekening tussen de latende en verantwoordelijke gemeente.

Bijlage: Verrekenproces 1-november maatregel

Hieronder is het verrekenproces van de 1-november maatregel schematisch weergegeven. Het schema start vanaf het moment dat de overdracht van de jeugdige is afgerond.

	Actie	Door	Toelichting
1.	a) Bepaal voor welke jeugdige(n) u niet verantwoordelijk bent en b) stel vast dat voor deze jeugdige(n) de overdracht door de verantwoordelijke gemeente is afgerond en c) stel vast dat de zorg-aanbieders de declaraties 2022 voor deze jeugdigen volledig hebben ingediend.	Latende gemeente	Uitgangspunt is dat de latende gemeente een verzamelfactuur opstelt met daarin alle door de verantwoordelijke gemeente overgedragen jeugdigen en waarbij de overdracht 1 april 2022 is afgerond. Het kan zijn dat een aantal complexere gevallen bestaan waarvan de overdracht langer duurt (tot maximaal 1 juli 2022). In dat geval stemmen gemeenten onderling af of voorlopige verrekening (van de eenvoudige gevallen) wenselijk is.
2.	Stel o.b.v. actie 1 een factuur op die voldoet aan het in paragraaf 3.3 bepaalde en stuur deze naar de verantwoordelijke gemeente; administreer de factuur met een specifiek kenmerk of omschrijving.	Latende gemeente	-
3.	Controleer de factuur van de latende gemeente op de formele vereisten (zie paragraaf 3.3) en op de vraag of uw gemeente voor de 'gefactureerde' jeugdige(n) inderdaad verantwoordelijk is en de overdracht van deze jeugdige(n) is afgerond (toewijzing is afgegeven).	Verantwoordelijke gemeente	Dit schema gaat er verder vanuit dat uw gemeente verantwoordelijk is. Wanneer de factuur van de latende gemeente niet aansluit bij de door uw gemeente overgedragen jeugdige(n), stemt u dit af met de latende gemeente met het verzoek om een gecorrigeerde factuur te sturen.
4.	Administreer de factuur met een specifiek kenmerk of omschrijving en betaal de factuur.	Verantwoordelijke gemeente	-
5.	Stel de aansluiting tussen de kosten Jeugdwet in de jaarrekening met de onderliggende documentatie vast.	Latende en verantwoordelijke gemeente	Hierbij is van belang dat gemeenten de verrekening in het kader van de wijziging van het woonplaatsbeginsel bij de aansluiting betrekken.

Samen werken we aan het verminderen van de administratieve lasten

| Ketenbureau@i-sociaaldomein.nl | www.i-sociaaldomein.nl |